

CAPÍTOL 4

**En Pere Saputo continua
el seu viatge i es
converteix en metge**

Brauli Foz:

- **Déu ens lliuri dels ximpls: amén!**

Estar amb una persona ximple és horrible.

És el mateix que entrar en una casa a la nit i sense llum:

et sents perdut i t' en ensopegues amb tot.

Parlar amb persones ximpls és alguna cosa semblant.

Però no t' enganyis estimat lector,

estar amb una persona intel·ligent també és difícil.

Tens que tenir **dues dotzenes de sentits.**

Hi ha moltes persones intel·ligents amb males intencions.

Son dimonis en lloc de persones.

Pedro Saputo no era ximple.

Es clar que no!

En Pere Saputo era molt intel·ligent i bona persona.

A vegades una mica **murri...**

El nostre estimat Pere era tan intel·ligent

que podia convertir-se en metge

de la nit al matí.

I justament això és el que va fer en Pere:

es va convertir en metge.

Sí, estimat lector, has llegit bé: metge!

Com si fos poca cosa...

En aquesta frase, en Brauli Foz vol dir que és millor no conèixer persones ximpls.

Amén es una expressió que s' utilitza a la religió cristiana després de fer una oració. És el mateix que dir "així sigui".

Aquesta expressió vol dir que per a estar amb persones intel·ligents has de prestar molta atenció. Brauli diu dos dotzenes de sentits que serien 24 sentits en total. És una exageració, perquè l' ésser humà només té 5 sentits.

Una **persona múrria** és una persona amb habilitats i que fa malifetes.

Aquesta expressió significa que pots fer alguna cosa en poc tiempo.

Aquesta expressió s' utilitza per a donar valor a alguna cosa que sembla poc important. En aquest cas vol dir que en Pere vol aprendre una professió molt complicada en poc temps.

En Pere era un home molt curiós
i volia aprendre tots els **oficis**.
Però és impossible aprendre tots els oficis,
perquè la vida és molt curta i no dona temps.

En Pere ja havia après els següents oficis:

- Sastre.
- Fuster.
- **Paraire.**
- Músic.
- Pintor.

I també va aprendre l' ofici del frare.

En Pere coneixia molt bé la vida dels frares.

Va viure en un convent de monges
i va treballar pintant en un convent d' Osca.

En Pere pensava en d' altres oficis que podia aprendre.

Pere Saputo:

- L' ofici de soldat és el que més m' agrada.
Però no puc ser un soldat
per amor i respecte a la meva mare.
És un ofici perillós i a ella no li agrada.

L' ofici de capellà no vull provar-ho.

**Els capellans estan obligats
a portar una vida de sacrificis.**

Un **ofici** és un treball que té que veure amb alguna habilitat manual i esforç físic. Per exemple llaurador del camp o fuster.

Una persona que treballa de **paraire s'** encarrega de cardar la llana de les ovelles. Cardar la llana és netejar-la de brutícia i desembolicar-la per a després fer fils. Això consisteix a preparar la llana abans de teixir-la.

Aquesta expressió significa que els capellans tenen que complir amb unes normes religioses que en Pere no li agraden.

Tampoc vull treballar de **lletrat**,
encara se llegir i escriure en diferents idiomes,
no em ve de gust ser lletrat.

**Per descomptat tampoc vull viure
com els gitanos.**

**Els gitanos no tenen vergonya
perquè roben, enganyen i son bruts.**

Em fan enveja **els filòsofs de l' escola cínica**
que vivien de forma senzilla i sense luxes.

Però viure com els animals tampoc em ve de gust.

En Pere va estar pensant en d' altres oficis durant molta estona.
Al final, se li va ocórrer un ofici que li semblava perfecte.

Pere Saputo:

- Ja està!

Vaig a aprendre l' ofici de metge!

És un ofici important i necessari.

He llegit diversos llibres sobre medecina

i puc aprendre-ho ràpid.

En Pere es pensava tot això mentre caminava.

Ara s' allunyava de València i es dirigia cap a Múrcia.

Va parar a la plaça d' un poble per a beure aigua

i va escoltar la conversa entre tres veïns.

Una **persona lletrada**
era una persona culta
que sabia llegir i
escriure. En aquella
època eren les
persones sàvies que
ensenyaven,
aconsellaven i
assessoraven a altres.

En Pere pensa que els
gitanos són males
persones. Aquestes
frases tenen comentaris
racistes que
discriminen a la
població gitana.

Veí 1:

- La setmana passada em va atendre un metge.
Diuen que és el millor metge del món.
I la veritat és que va curar tots els meus dolors.

Veí 2:

- Ah! Ja sé qui és.
Tothom l' anomena el metge Omella.
A mi també em va atendre molt bé.
Aquell metge és d' **Alberic**.

Veí 1:

- Sí que s' anomena així.
Però no és d' Alberic.
El metge és d' **Elx**.

Veí 3:

- No, no, no.
Aquell metge és de **Cullera**.

Els veïns van seguir parlant a la plaça.
En Pedro va acabar de beure aigua
i va marxar per a buscar a aquell metge.
Volia demanar-li que li ensenyés medicina.

Un dia, en un poble, en Pere va trobar al metge Omella.
Va decidir que s' anava a presentar amb un nom
per a amagar la seva veritable identitat una altra vegada.
El nom que havia pensat era Joan de Jaca.

Joan de Jaca (Pere Saputo):

- Bon dia senyor Omella.
El meu nom és Joan de Jaca.
Soc **fill de bona família**.
He estudiat a la **Universitat Sertoriana d' Osca**.
Vull que m' acceptis com el teu **deixeble**.

Porto molt de temps viatjant per ciutats i pobles.
Estic buscant un bon mestre
que m' ensenyi l' ofici de metge
i he sentit parlar molt bé de tu.
La gent diu que ets el millor metge del món.
Tothom diu que ets molt savi.

Si us plau, accepta' m com el teu deixeble.
Tinc molt de talent i soc bon estudiant.
Estaré molt atent a totes les teves ensenyances.

Al metge Omella li va agradar el caràcter d' en Pere.

Aquesta expressió
significa que ve d' una
família que té molts
diners.

Un **deixeble** és la
persona que aprèn
coses d' un mestre.

Metge Omella:

- Molt bé, Joan de Jaca.
Però, abans de ser el meu deixeble,
et faré un examen.

Has de respondre en llatí
a les següents preguntes:

- 1) Què és una **calentor**?
- 2) Què és el **pols**?
- 3) I què significa ser metge?

En Pere Saputo va començar a parlar en llatí
sobre la història de la medicina
i els autors més importants de llibres sobre medicina
que havia llegit com a **passatemp**.

Va nomenar a molts metges importants
i va explicar millor que **Piquer** què era una calentor.
Va dir la definició del pols que va escriure **Solà de Luque**.
I va definir metge en 4 paraules:

Estel de la salut.

Metge Omella:

- Interessant definició de metge.
Però, pots dir-me una mica més?

En Pere va dir més de 20 definicions sobre la paraula metge.
Totes les definicions eren diferents
i estaven molt bé explicades.

Una **calentor** provoca un augment de la temperatura del cos o febre i el ritme cardíac i la respiració s'acceleren.

El **pols** és el moviment que provoca el cor bombejant sang per el nostre cos. Podem notar el pols en diferents parts del nostre cos.

Un **passatemp** és una activitat per a entretenir-se una estona.

En aquesta expressió, en Pere vol dir que un metge és la persona que guia a altres a tenir millor salut.

El metge Omella estava encantat.

Veia a en Pere com un home jove molt intel·ligent.

Metge Omella:

- **Recte, fili:
In discipulum te coopto;
et spero fore ut intra paucos menses
par sis magistro,
et mihi in schola succedere possis.**

Aquesta frase està escrita en llatí i significa el següent: Molt bé, fill. T'admeto com a deixeble, i espero que dintre de pocs mesos aprenguis el mateix que jo i em substitueixis.

En Pere va entendre el que li deia el metge i s'en va alegrar de ser deixeble d'Omella. Aquell dia, va conèixer a la resta dels deixebles. Hi havia 15 persones més.

Passaven els mesos i en Pere aprenia ràpid. El metge Omella estava molt content amb ell. Era el seu deixeble preferit.

Un dia van trucar al metge Omella per atendre uns pacients a casa. El metge i en Pere van anar junts a aquella casa.

Durant la consulta mèdica els pacients van tractar malament al metge. El van insultar i estaven enfadats. Quan el metge i en Pere s'en van anar de la casa, el metge Omella li va dir a en Pere:

Metge Omella:

- Pere, acabes de veure el dolent d' aquesta professió.
La ciència de la medecina és molt interessant,
però la professió de ser metge moltes vegades és desagradable.

Ja saps el que es diu:

**L' ésser humà viu dos dies de tristesa i dolors
i un dia d' entreteniment
que li treu una mica el dolor...**

El metge atén i coneix a les persones
durant aquells dos dies de tristesa i dolor.

Per això aquesta professió a vegades es tan difícil.
Aquells dies, la gent sol estar enfadada pel dolor.
Hi ha gent que et pot tractar malament.
Però també hi ha molta gent que és agraïda.
I això t' aixeca l' ànim.

Pedro, jo t' ensenyaré els secrets de la professió.
Els secrets científics i metges
i els secrets per a saber atendre a els pacients.

A els tres mesos, el metge Omella va rebre una carta
de l' alcalde de la Vila Joiosa.
Quan va acabar de llegir-la va cridar a tots els seus deixebles.

Amb això el Metge Omella vol dir que a la vida hi ha més moments dolents que bons i que aquests moments bons son els que importen.

Metges Omella:

- Estimats deixebles.

He rebut una carta de l' alcalde de la Vila Joiosa.

Em demana ajuda per a curar als seus veïns i veïnes.

La carta diu que hi ha molta gent que té butllofes que provoquen febre, es peguen a la pell i oloren malament.

Deu ser una malaltia molt contagiosa.

Vol que envii a algun metge

o al meu millor deixeble per a ajudar-los.

Crec que ningú de vosaltres esteu preparats per a resoldre una situació així.

Ara com ara no.

Però jo no puc anar a la Vila Joiosa.

Així que vull deixar que vosaltres elegiu

al deixeble que creieu que pugui ajudar a aquella gent.

En aquell moment, tots els deixebles van mirar a en Pere.

Metge Omella:

- Ja veig...

Jo penso el mateix:

Joan de Jaca és el deixeble millor preparat.

Doncs ja està triat.

Joan de Jaca aniràs a la Vila Joiosa i eliminaràs el mal!

Però compte, Joan de Jaca:

la gent de la Vila Joiosa és molt viciosa.

Hi ha molt de mariner amb la sang calenta...

Joves que s' enamoren molt ràpid...

Vells que mengen afrodisíacs...

Per això a la Vila Joiosa hi ha tantes malalties.

Ja sabeu, estimats deixebles,
que la sang i l' amor
son els grans enemics de l' home.

**Els metges tenim que treure' ls
del cos humà.**

Per això, per a curar a aquestes persones
s' ha de fer el següent:

- **Sangries, vomitoris i purgues**
a les persones joves.
- Vomitoris, purgues i sangries
a les persones adultes.
- Purgues, sangries i vomitoris
a les persones velles.

I després, per a tothom:

sudorífics, medecines i dieta amorescent.

Joan de Jaca (Pere Saputo):

- Què és la dieta amorescent?

En aquest comentari, el metge Omella vol dir que las persones de la Vila Joiosa són addictes al sexe i contrauen moltes malalties.

Una persona **viciosa** és una persona que li agrada molt alguna cosa que sol estar mal vista a la societat. En aquest cas, parla de persones que tenen relacions sexuals amb moltes persones.

Les **substàncies afrodisíacques** serveixen per a augmentar el desig sexual.

Aquesta expressió vol dir que el metge és l' encarregat d' eliminar el mal estar de l' ésser humà.

Una **sangria** és treure sang.
Vomitoris és fer vomitar.
Una **purga** és netejar el cos de substàncies tòxiques.

Sudorífic és fer suar a algú.

Metge Omella:

- Prohibir practicar sexe a la gent durant 6 mesos.

Pere, fes el que t' he dit.

La gent de la Vila Joiosa es curarà quan et facin cas i respectin tots els teus consells mèdics.

Encara que tots sabem que no els compliran...

Com ja he dit: les persones de la Vila Joiosa són vicioses i no canviaran.

Nosaltres, els metges, **fem el que podem.**

Les persones que ens facin cas es curaran i les persones que no ens facin cas es moriran.

I llavors direm: **requiescat in pace.**

És igual el que passi.

L' important és que ens hagin pagat la visita mèdica.

Quan el metge Omella va acabar de parlar als seus deixebles, va abraçar a en Pere amb molta tendresa.

Després, el metge va escriure una carta a en Pere que tenia que entregar a l' alcalde de la Vila Joiosa.

En aquella carta posava que en Pere era el metge que enviava el mestre Omella.

També posava que en Pere era el millor deixeble de tots.

Aquesta expressió vol dir que els metges tenen un límit d' actuació. No ho poden curar tot.

Aquesta frase està escrita en llatí i significa: descansa en pau.

En Pere es va vestir com un metge professional. Portava una gran gorra negra, una capa estatge i un bastó amb la seva **empunyadura** de plata. L'empunyadura tenia el símbol d' **Esculapi**: una serp enrotllada a un pal.

L' **empunyadura** és la part que s' agafa amb les mans en un bastó i altres objectes.

A més, en Pere es va comprar una mula. Els metges anaven muntats en mules per a atendre als pacients dels pobles.

Brauli Foz:

- Ah, que professional era en Pere!

Ara, els metges ja no van en mula i la professió de metge està per els terres... Ja no és el que era.

Aquesta frase és una crítica de Brauli Foz a la medicina. Vol dir que la medicina actual és menys professional i elegant que la que hi havia a l' època d' en Pere Saputo.

En Pere llegó a la Vila joiosa i va anar a l' ajuntament. Va entregar la carta a l' alcalde, que estava molt content. Li va demanar a en Pere que comencés a curar a la gent ja.

En Pere va començar a veure pacients. No estava molt segur del que feia. Però, pel que sembla, va encertar en els seus **diagnòstics** i en 15 dies ja no tenia cap pacient.

Un **diagnòstic** és la valoració que un metge fa sobre uns símptomes o proves per a concloure en una malaltia.

En Pere havia aconseguit parar els contagis.

Fins i tot va curar a persones amb altres dolors.

Va curar a una persona **epilèptica**, una persona amb **la gota** i a un **maniàtic**.

L' **epilèpsia** és una malaltia del sistema nerviós en el cos humà.

La gota és una malaltia semblant a l' artrosi.

Un **maniàtic** és una persona que pateix una malaltia mental.

Va haver-hi molt poques persones que en Pere no va poder curar.

Una d' aquelles persones va ser una dona **impertinent** que portava a la seva neboda al metge moltes vegades.

Una **persona impertinent** és una persona que molesta a altres i és molt insistent.

Dona impertinent:

- Senyor metge, a la meva neboda li torna a fer mal el budell.
A veure, què li passa ara?

Mentre en Pere atenia a la neboda, la dona impertinent vigilava a en Pere i seguia parlant i molestant.

Un dia, la dona impertinent va morir.

Va morir de causes naturals.

En Pere va pensar en ajudar-li a morir més ràpid.

Sabia com fer això perquè era metge.

Però, al final, no va fer res dolent

perquè volia ser bona persona i bon metge.

Morir de causes naturals significa morir de vell o per alguna malaltia.

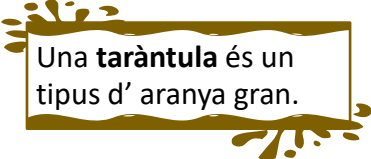
Brauli Foz:

- **Aquests metges tenen molt poder.**
Encara sort que el meu metge és molt bo.
Déu beneeixi al meu metge...

Brauli Foz diu això amb humor. Vol tenir content al seu metge perquè mai li faci mal.

Van passar els mesos i en Pere seguia visitant pacients.
Moltes pacients eren dones joves
que deien que estaven malaltes.
Aquelles dones mentien i només volien veure a en Pere.

Fins i tot un pare va trucar amb urgència a en Pere,
perquè una **taràntula** havia picat a les seves filles.
En Pere va acudir molt ràpid a la casa de les pobres noies.

Una **taràntula** és un
tipus d'aranya gran.

Joan de Jaca (Pere Saputo):

- Què ha succeït?

Pare de les filles:

- A les meves dues filles les ha picat una taràntula!
Si us plau, ajuda-les.
Evita que es morin!
Són molt joves per a morir!

Joan de Jaca (Pere Saputo):

- Està bé.
Tranquil, vaig a veure què puc fer.

Necessito veure a les seves filles a soles.
On estan?

Pare de les filles:

- A dalt.
A la cambra de dalt.

En Pere va pujar a la cambra.
Va entrar i va tancar la porta.
Va veure a les noies joves i va preguntar.

Joan de Jaca (Pere Saputo):

- Hola a les dues.
Què ha succeït?

Filla 1:

- Estàvem caminant pel bosc
i de cop i volta ens ha picat una taràntula a les dues.

En aquell moment, les dues noies, li van ensenyar la cama a en Pere.

En Pere va veure dos forats petits a cada cama.

No hi havia sang.

No sortia pus.

Les cames no estaven inflades.

En Pere sabia que estaven mentint.

Joan de Jaca (Pere Saputo):

- **Hummm.**
Crec que aquestes picades son falses.
M' esteu intentant enganyar?

Les dues noies es van posar vermelles de vergonya.

Al final, una d' elles va confessar.

Això és un so que fa en Pere Saputo mentre pensa. En Pere dubte que les picades de les noies joves siguin de veritat.

Filla 2:

- Està bé!

Són picades falses.

Hem escoltat a altres noies que ets un metge molt maco
i volíem veure' t.

Joan de Jaca (Pere Saputo):

- Bé...

M' aniré d' aquí

i li diré al vostre pare que us he curat.

Vosaltres teniu que dir-li el mateix. D' acord?

Les noies van acceptar el tracte.

No volien que el seu pare les castigues per mentir.

En Pere va baixar al saló per a parlar amb el pare.

Joan de Jaca (Pere Saputo):

- Ja està.

Les he curat a les dues.

Tenien una picada molt perillosa.

Encara sort que he arribat a temps.

Pare de les filles:

- Oh! Gràcies, gràcies i gràcies.

Et pagaré com et mereixes.

El pare es va quedar molt content,
les filles estaven curades
i en Pere s' en va anar de la casa amb molts diners.

En Pere va arribar a casa seva.
Quan ningú el mirava ni l' escoltava
va donar un cop a la taula de casa seva
i es va posar a **riure a riallades** mentre deia:

Joan de Jaca (Pere Saputo):

- Jajaja!
No m' ho puc creure!
Tothom creu que soc un gran metge.
Hi ha persones que pensen que soc un **oracle**.
Jajaja.

El meu mestre, el metge Omella, m' escriu cartes
per a felicitar-me pel meu treball en aquest poble.
Els veïns i veïnes de la Vila joiosa em fan regals.
Els mariners parlen sobre mi en altres pobles.
Les dones joves m' estimen
i es fan les malaltes per a aconseguir veure' m.

I jo, a vegades no tinc ni idea del que estic fent
i, tot i així, curo a la gent.
Jajaja
Tinc molta sort!

Quan algú **riu a riallades**, significa que riu molt.

L' **oracle** és una persona que pot comunicar-se amb els déus i té poders en algunes religions.

Però un dia, en Juli, a en Pere li va acabar la sort.
Aquell dia feia molta calor.

En Pere se'n va anar a casa d' un **tragner** que havia patit un accident.
El tragner estava tombat en el llit molt dèbil.

L' alcalde, que estava allà, li va explicar el que havia ocorregut.

Un **tragner** és una persona que treballa transportant mercaderies amb animals.

Alcalde de la Vila joiosa:

- El tragner portava mercaderies a la Vila joiosa.
És un home conegut per totes les persones.

Abans d' entrar al poble,
la mula del tragner va caure a un riu.
En aquell moment el tragner es va llençar al riu
per a ajudar a sortir a la seva mula.
El tragner va aconseguir treure la mula del riu,
però **també va treure una malaltia.**

Aquesta frase significa que l' aigua del riu estava contaminada i el tragner es va posar malalt per llençar-se a l' aigua.

Quan en Pere va conèixer la història de l' accident va dir:

Joan de Jaca (Pere Saputo):

- Està bé.
Llavors anem a provar
el **remei** de **Cinquè Cursi**.
A **Alexandre el Gran** li va passar una cosa semblant.

Un **remei** és un medicament o una acció que es fa per a intentar curar alguna cosa.

El seu metge li va donar una medecina
perquè s' adormís durant tres dies.
Al quart dia, Alexandre va començar a suar molt.
I en una setmana es va recuperar.

Alcalde de la Vila Joiosa:

- Com saps això?

Joan de Jaca (Pere Saputo):

- Perquè ho vaig llegir en el llibre que va escriure Cinquè Cursi.

En Pere estava segur que podia curar al traginer.

Però quan es va posar a fabricar la medecina,

es va adonar que tenia un problema:

no sabia quins ingredients necessitava.

En el llibre de Cinquè Cursi no posava els ingredients que feien falta per a fer la medecina.

Així que en Pere va agafar diferents ingredients i els va barrejar com volia.

En Pere va utilitzar molts **narcòtics**.

El resultat de la seva medecina va ser diferent al qual esperava.

El traginer va estar tres dies dormint com Alexandre el Gran.

Però, després, en lloc de posar-se a suar,

el traginer es va quedar pàl·lid i molt fred.

El traginer havia mort.

En Pere estava molt trist i **defraudat**.

No s' ho podia explicar.

Tot i així, la gent de la Vila joiosa

el tractava com un gran metge.

Un **narcòtic** és un producte que produeix son i és un relaxant muscular.

Algú està **defraudat** quan no aconsegueix el que esperava.

Alcalde de la Vila joiosa:

- Has aconseguit que el traginer sobrevisqui 3 dies més.
Has fet el que has pogut.

Però en Pere seguia molt trist.

Necessitava parlar amb el seu mestre.

El metge Omella li diria a en Pere què havia fet de dolent.

Joan de Jaca (Pere Saputo):

- Senyor alcalde.
M' agradaria tornar amb el meu mestre.
Necessito saber què fet malament amb el traginer.

Alcalde de la Vila joiosa:

- Es clar, Joan de Jaca.
Pots anar a veure al mestre Omella.
Descansa i torna quan et trobis millor.

Aquell mateix dia, en Pere va anar a visitar al metge Omella.

Li va explicar el que havia succeït amb el traginer.

Metge Omella:

- Joan, aquestes coses passen.
Crec que vas fer el que vas poder per a salvar a aquell home.
Però, la propera vegada:

esperimentum fac in anima vili.

Aquesta frase està escrita en llatí i significa: Prova i experimenta amb persones de poc valor.

Joan de Jaca (Pere Saputo):

- Aquell home no valdria res.
Era un simple traginer.
Era la millor persona per a provar experiments...

Metge Omella:

- Ai Joan...

Vius enganyat.

Les millors persones per a **experimentar** són unes altres.
Per exemple, els frares o les monges.
Aquestes persones no tenen família que els **enyori**
i fan més falta en el món espiritual que en aquest.

Fins i tot podies haver experimentat amb:

- Una **donzella** vella,
- una dona casada i **estèril**,
- una dona vídua sense fills.

Amb qualsevol d' aquelles persones millor
que amb aquell home.

El traginer era un home treballador
i pare de família!

És una persona molt valuosa per a aquest món.

En Pere estava molt trist mentre escoltava al metge Omella.

Aquesta frase vol dir
que en Pere està
equivocat.

Experimentar es fer
proves amb alguna cosa
per a veure què ocórrer.

Enyorar és trobar a
faltar a algú.

Les **donzelles** eren
dones joves i verges.
Una persona verge és
una persona que no ha
tingut relacions sexuals.

Una **persona estèril** és
una persona que no pot
tenir filles o fills.

Metge Omella:

- Ai, Joan...

La culpa és meva.

Tenia que haver-te avisat d' aquestes situacions.

Bé, ara torna a la Vila Joiosa i segueix curant a la gent.

Ara estic ocupat i no puc atendre' t més temps.

Vine a veure' m alguna vegada quan passin dos mesos
i així podré seguir ensenyant-te la professió de metge.

En Pere es va acomiadar del seu mestre Omella

i li va besar la mà amb un gest de respecte.

També es va acomiadar dels seus companys deixebles.

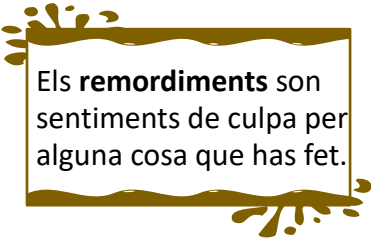
Es va muntar en la mula i s' en va anar.

Però en Pere no va tornar a la Vila joiosa.

Estava trist i tenia **remordiments**.

Així que va vendre la mula i se'n va anar en direcció a Múrcia.

Volia tornar a ser en Pere Saputo, el pintor aventurer.

Els **remordiments** son
sentiments de culpa per
alguna cosa que has fet.

Brauli Foz:

- A la Vila Joiosa es van posar molt tristos.

El seu gran metge, Joan de Jaca, no anava a tornar.

Les donzelles joves el van passar molt malament.

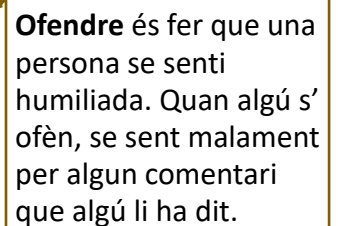
Totes les nits ploraven i sospiraven.

Resaven perquè tornés.

Quant van sofrir aquelles pobres noies!

I és normal el seu sofriment, estimat lector.
Les dones joves estimaven molt a en Pere.
L' estimaven tant que van aprendre a pronunciar la lletra jota!

Has de saber estimat lector, que, en aquella terra,
la lletra jota no se pronunciava igual que a l' Aragó.
Les dones volien quedar bé davant d' en Pere
i s' esforçaven molt a pronunciar bé la jota,
per a no **ofendre' l**.

Ofendre és fer que una persona se senti humiliada. Quan algú s' ofèn, se sent malament per algun comentari que algú li ha dit.

En Pere va arribar a Múrcia i va seguir viatjant pel sud d' Espanya.
Va passar per Granada, la gran ciutat dels àrabs
i dels Reis Catòlics.

Després va a Santa Fe i a Sevilla.
A Sevilla va viure un any sencer veient pintures.
I també va visitar Còrdova.
Una bonica ciutat i la més moderna d' Europa,
fa molt de temps.

Andalusia li va agradar molt,
però va tenir una baralla amb dos homes envejosos.
Es van barallar els dos a la vegada contra en Pere
i aquest els va desarmar sense gairebé esforç.
Quan els va deixar sense armes,
els va dos bufetades a cadascú
i va marxar d' allà.

Després s' en va anar a Toledo.

Estava trist al veure la ciutat.

En Pere sabia que Toledo va ser molt important
i ara era una ciutat vella i sense fama.

Des d' aquí, s' en va anar a Salamanca.

Hi havia moltes escoles i estudiants.

Després, va anar a Valladolid i va veure la seva catedral.

Va seguir el seu viatge i va arribar a Madrid.

La capital d' Espanya.

Mentre passejava, en Pere pensava:

Pere Saputo:

- Vaja amb Madrid!

Una ciutat sense història...

Abans era una vila normal i ara capital d' Espanya.

La veritat es que és molt bonica la ciutat.

Però els seus carrers fan molt mala olor.

Va aprofitar per a visitar el palau reial.

Allà vivia el Rei, la seva família

i molts **cortesans i cortesanes.**

Els **cortesans i cortesanes** eren persones estaven al servei del rei i la seva família.

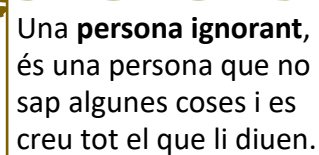
En Pere creia que les persones del palau eren elegants, educades i ben parlades.

Però va comprovar que el palau només es parlava de tonteries, tafaneries i acudits de mal gust.

En Pere va sortir del palau reial decebut.

S' avergonyia de les persones que regnaven a Espanya, un imperi tan important.

Eren persones **ignorants** i orgullosos.

Una **persona ignorant**, és una persona que no sap algunes coses i es creu tot el que li diuen.

Al sortir de Madrid, va decidir anar a Burgos.

Quan va arribar va dir:

Pere Saputo:

- Burgos va ser la capital fa anys del regne de Castella.

I això es nota en dues coses:

1. La seva catedral és **magnífica** i bonica.
2. Els seus carrers no oloren malament.

Alguna cosa **magnífica**
és alguna cosa molt
gran i luxosa.

Va estar passejant per la ciutat de Burgos molta estona.

Però quan va veure tota la ciutat, va decidir tornar a Almodèvar.

Pere Saputo:

- Porto molt temps de viatge.
Trobo a faltar a la meua mare.
Tornaré a casa.
Però abans, passaré per Saragossa.

En Pere caminava ràpid.

Tenia ganes de tornar a casa seva.

Sense adonar-se havia arribat a Calatayud.

Llavors va decidir parar en el següent poble.

Va arribar a L' Almunia de Donya Godina i va entrar a la **fonda**.

Mentre en Pere menjava, va veure entrar a dues persones.

Eren un home i una dona que estaven molt nerviosos.

La dona es va apropar a en Pere i li va preguntar:

Una **fonda** és un
restaurant en el qual
també es pot dormir en
habitacions.

Dona de L' Almunia de Donya Godina:

- Hola, ets metge?

Pere Saputo:

- Si.
Entenc alguna cosa de medecina.

Dona de L' Almunia de Donya Godina:

- Què bé!
Necessitem la teva ajuda.
El nostre metge no pot venir a ajudar-nos.

Pere Saputo:

- Vaja.
I això per què?

Dona de L' Almunia de Donya Godina:

- El metge se'n va anar ahir a Ricla.
Es un poble d' aquí al costat.
Estic jugant una partida de cartes amb el veterinari
i van acabar barallant-se no sé per què...

En la baralla, el veterinari li va arrencar el nas al metge
i el metge li va treure un ull al veterinari.

Van trucar als **cirurgians** d' altres pobles
per a curar al veterinari i al metge.

Ara no hi ha ningú que ens pugui ajudar.

Excepte tu!

Tu ens pots ajudar a curar al nostre tiet.

Un **cirurgià** és un metge que fa operacions, cura malalties, cops i altres coses amb eines sanitàries.

Pere Saputo:

- Què li passa?

Dona de L' Almunia de Donya Godina:

- El nostre tiet té 70 anys.
Està molt gran.
Ahir va caure per l' escala.

Vam anar a veure com estava.

No vam veure cap ferida.

Però s' havia quedat adormit.

El vam portar a un llit i vam esperar una mica.

Com que no es despertava, vam començar a pessigar-lo.

El vam pessigar moltes vegades i res.

No es despertava.

Li vam cremar una mica amb una espelma i res.

Fins i tot el vam tocar amb un **ferro candent** i res.

Segueix dormint i no hi ha manera de despertar-lo.

Estem molt espantats.

Ens han dit que potser ja no es desperta mai

i es mor.

I, es clar, no ha fet el **testament**...

Ens podem quedar sense l' **herència!**

El **ferro candent** és ferro que crema.

El **testament** és un document que fa una persona abans de morir. En aquest document, la persona diu què vol dir amb les seves coses quan es mori i a qui les hi vol donar.

Una **herència** és alguna cosa que rep una persona d' una altra que li ho dona. Una herència pot ser diners, cases, terrenys o mobles, per exemple.

Pere Saputo:

- Tindríeu que haver-li tret sang al vostre tiet després de la caiguda.
Però bé, crec que puc ajudar-lo.
Vaig a intentar un remei per a despertar-lo.

En Pere va anar a veure al tiet de l' home i la dona.

Van arribar a la casa i van pujar al dormitori.

A l' habitació hi havia molts familiars.

La majoria d' ells parlaven de l' herència i només dos homes estaven a prop del llit, preocupats per la salut de l' home adormit.

L' home adormit estava una mica **pàl·lid**.

En Pere li va prendre el pols.

Pere Saputo:

- Bé.
Vull que tothom se'n vagi de l' habitació.
Excepte vosaltres dos.

Va assenyalar als dos homes que estaven a prop del llit.

Pere Saputo:

- Necessito que em porteu **pólvora**, xocolata, un bol i dos trossos de tela.

Els dos homes van aconseguir el que els demanava en Pere.

En Pere va partir la xocolata en dues tauletetes.

Quan una persona té la pell **pàl·lida** significa que té la pell molt blanca.

La **pólvora** és un material que s' utilitza per a fer explosions quan es crema.

Després va posar la pólvora a sobre de cada tauleta.
Va agafar el bol i va ficar la xocolata amb la pólvora.
Llavors va començar a barrejar tot en el bol.

Quan va acabar de barrejar els ingredients,
va tirar el contingut del bol en els dos trossos de roba.
Després va enrotllar la tela amb els ingredients a dintre.
Semblaven dos caramels embolicats:
un més gran que l' altre.

Pere Saputo:

- Ara, a posar a aquest home de costat
i allunyeu-vos del llit.

Els dos homes van fer cas a en Pere.
Van posar a l' home adormit de costat
i es van apartar del llit.

En aquell moment, en Pere va agafar el caramel més petit
i se' l va ficar per l' anus a l' home adormit.
Després, va ficar una espelma i va començar a cremar la roba
que sortia de l' anus de l' home adormit.

La tela va començar a cremar.
La pólvora de dins, en cremar-se, va començar a **espetarregar**.
Però, al final, el foc es va apagar
i l' home seguia adormit.

Espetarregar significa
treure espurnes.

Llavors, en Pere va decidir fer el mateix,
però amb el caramel més gran.

En Pere va llevar el caramel apagat
i va ficar l' altre caramel més gran.

Va començar a cremar el caramel més gran.

El foc li va fer una ferida a l' home adormit.

Va començar a sortir molta sang de l' anus
formant un toll molt gran al llit.

En aquell moment, l' home adormit

va començar a bellugar els peus.

Després va començar a fer sorolls queixant-se.

Al final, l' home es va despertar cridant de dolor.

Els familiars que estaven a fora de l' habitació

van entrar ràpid a l' escoltar el crit de l' home.

Dona de L' Almunia de Donya Godina:

- S' ha despertat!

Gràcies.

Gràcies.

Pere Saputo:

- Si.

Ja està despertat.

L' he curat.

Pere Saputo:

- Ha sagnat bastant.

Ara a netejar-li la ferida amb oli i **aiguardent**.

Després li tapeu la ferida amb benes.

Així sempre fins que es curi la **nafra**.

Abans que en Pere s' anés de la casa,

els familiars de l' home li van pagar un **dobló**.

Estaven molt contents.

Volien que e l' home adormit fes el seu testament.

Després de fer allò, els era igual que es morís.

Brauli Foz:

- Ja ho veus, estimat lector.

En Pere Saputo va fer un miracle.

Hi ha gent que diu que això va passar a Èpila.

Altres diuen que va passar al Frasnó.

És igual on va passar en realitat.

Jo ho vaig llegir a L' Almunia de Donya Godina.

El que va fer en Pere va ser tan important,

que la gent encara recorda el remei

per a despertar a un home:

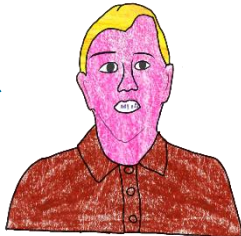
ficar-li un petard pel cul.

L' **aiguardent** és una beguda alcohòlica.

Una **nafra** és una ferida de la pell.

Un **dobló** era una moneda de molt valor en aquella època.

INFORMACIÓ D' EN JOSEP LLUÍS:

L' **escola cínica** va ser una escola per a filòsofs fundada pel grec Antístenes a l' antiga Grècia. Els filòsofs d' aquesta escola creien que viure de forma senzilla era el més important per a l' ésser humà. Eren filòsofs que actuaven com els animals.

Alberic, Elx i Cullera són pobles de la Comunitat Valenciana.

La **Universitat Sertoriana d' Osca** la va fundar el rei Pere 4 d' Aragó el 1354. En el segle 15, en aquesta universitat s' estudiava dret, filosofia i medecina. L' edifici de la universitat és l' actual Museu provincial d' Osca a la plaça de la universitat d' Osca.

Andreu Piquer i Arrufat, va néixer el 1711 i va morir el 1772. Va ser un metge i professor molt important a Espanya el segle 18. L' any 1751 va publicar un article sobre les febres.

Francesc Solà de Luque, va néixer el 1684 i va morir el 1738. Va ser un metge andalús que va escriure un llibre sobre el pols humà.

Esculapi era el Déu dels metges. Era un Déu a l'antiga Grècia i l'antiga Roma. El seu símbol és el bastó amb una serp enrotllada. El bastó simbolitza els suports i té a veure amb la medicina i la serp enrotllada és un animal que simbolitza el rejuveniment, ja que canvia molt de pells a la seva vida.

Cinquè Curci va ser un historiador romà que va escriure un llibre sobre Alexandre el Gran. Va viure al segle 1 després de Crist.

Alexandre el Gran va ser un rei molt poderós que va conquerir molts territoris d'Europa, Àfrica i Àsia.